

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) — בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות — תשע"ה/9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעת פתרון לשאלון עברית: לשון, מס' 11271, חורף תשפ"ג, 2023

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש — חובה (20 נקודות)

1. בִּאֲרָבַע עֶשְׂרֵה / אֲרָבַעַת עֶשְׂרִי בספטמבר 2010 פורסמו תוצאות סקר שבדק את הקשר בין הרגלי נימוס של אנשים ובין רמת ההכנסה שלהם בישראל. הסקר נערך בקרב **992** תַּסְעֵי מֵאֲלוֹת תַּסְעִים וְשִׁנִּים נשים וגברים, והם התבקשו לדווח כיצד הם מתנהגים במצבים שונים. על סמך תשובותיהם ניתן לכל אחד מהם ציון בין 0 ל-4 אֶרְבַּע. ממצאי הסקר הראו שככל שאדם מנומס יותר, הכנסתו גבוהה יותר: עלייה של **10** עֶרָה אחוזים בציון בנימוס לוותה בעלייה בהכנסתו של אותו אדם. כמו כן, הסקר בדק היכן ישראלים נתקלים בהתנהגות לא מנומסת, וב שְׁלוֹשׁ / שְׁלוֹשֶׁת המקומות הראשונים נמצאים מרכזי קניות, מקומות עבודה ושדות תעופה. שיעור המשיבים שדיווחו על חוסר נימוס במשרדי ממשלה היה גבוה פי אֶחָד וְחֲצִי / אֶחָד וְחֲצִי בהשוואה לשיעור המשיבים בסקר דומה שנערך בארצות הברית. נתון נוסף הוא שניו־יורק היא העיר שתושביה הם המנומסים ביותר, ואילו תושבי פריז ולונדון נמצאים רק במקום ה-**15** חֲמִישֶׁה עֶרָה. ואיך אפשר לחנך לנימוסים?
- תמי לנצוט ליבוביץ, מומחית לנימוסים, פרסמה יותר מ-**11** אֶחָד עֶרָה מאמרים בתחום, ובספרה "סיביליטי" שהתפרסם לפני כְּשֶׁבַע עֶשְׂרֵה / כְּשֶׁבַע עֶשְׂרֵה שנים, היא מונה שְׁמוֹנֶה / שְׁמוֹנֶה עקרונות בסיסיים ליצירת התנהגות מנומסת בעת מפגש חברתי.

פרק ב: תחביר (80 נקודות)

תיאור	נושא	נשוא	מושא
א.	לעיתים	התנהגות	לואי
	מנומסת	מסתירה	את רגשותינו
			האמיתיים.

2. **א.** I. משפט פשוט.
 II. משפט איחוי (מאוחד, מחובר).
ב. (1) הקשר הלוגי המשותף הוא ויתור.
 (2) אף על פי שיש תועלת בנימוסים, הם נתפסו ריקים מתוכן. / בנימוסים יש תועלת, ובכל זאת הם נתפסו ריקים מתוכן.
 (3)

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: לשון, חורף תשפ"ג, מס' 11271

3. א. (1) I. עשויה למנוע

IV. הלכו והתרבו

(2) II. לנעימה – נשוא שמני

III. מבטאות – נשוא פועלי

פסוקית (תיאור) תנאי

ב. אם נבחן את התועלת | שיש בהתנהגות מנומסת, | פסוקית לוואי | נוכל להבין את תחום הנימוסים כולו.

ג. (1)+(2) I. חיונית, אך לא אותנטית – לוואי

II. באוטובוס או ברכבת – תיאור

(3) בחלק הכולל במשפט I הקשר הלוגי הוא ניגוד.

4. א. (1) I. כנראה II. אולי

(2) התפקיד המשותף לשני ההסגרים מבינת המשמעות: הבעת ספק / חוסר ודאות.

ב. נשוא אינן ספק שהשילוב בין רגשות ובין נימוסים אוגד אינו פשוט.

ג. (1) יש לתת את הדעת על הבעיה הרצינית ש(יש) לנו.

(2) צריך / חשוב / כדאי / חובה / אפשר / מוטב / רצוי / עלינו

ד. (1) בחירת הנציג

(2) משמעות 1: הנציג בחר

משמעות 2: הנציג נבחר / בחרו את הנציג

5. א. (1) (כמו) כללים לניהול שיחה, אופן האכילה וצורת הלבוש.

(2) לעניינים שוליים

(3) מושא

ב. הביטויים בלשון הנקייה, כגון "לדעתי" ו"נדמה לי", מאפשרים להבליע עמדה נחרצת במעטפת של נימוס. /

"לדעתי" ו"נדמה לי", ביטויים בלשון נקייה, מאפשרים להבליע עמדה נחרצת במעטפת של נימוס.

ג. (1) אמור שלום בקידה קלה!

(2) השאר את הנעליים בכניסה לבית!

(3) אל תפגין רגשות בציבור!

(4) (בארוחה) שתה את המרק ישירות מן הקערה!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: לשון, חורף תשפ"ג, מס' 11271

6. א. (1) עולים – נשוא

העולים – נושא

עומדים – נשוא

הממהרים – נושא

(2) כיצד / במדרגות הנעות / בהשתאות / צמודים (לימין) / בנוחות / משמאל

(3) מי שממהר מדלג בנוחות משמאל לאנשים העומדים.

ב. I. פסוקית לוואי

II. פסוקית סיבה

III. פסוקית מושא

IV. פסוקית נשוא

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: לשון, חורף תשפ"ג, מס' 11271

פרק ג: מערכת הצורות (80 נקודות)

הפועל	השורש	הבניין
נוכַל	י-כ-ל	פעל (קל)
מְקַנֵּית	ק-נ-י/ה	הופעל
הוֹקִיעוּ	י-ק-ע	הפעיל
הַצְטִירוּ	צ-י-ו-ר	התפעל
הוֹאֵץ	א-ו-ץ	הופעל
מוֹרָה	י-ר-י/ה	הפעיל

7. א.

- ב. (1) מְתִיר – לְנִתֵּר
(2) מִיִּתֵּר – לְהוֹתִיר
(3) הִתְרָה – הִתְרָאָה
(4) תֵּר – מְתִיר

8. א. (1) ש-י-ו-ח

(2) צמד I: פועל: משוחח, שם פעולה: שיחוח, הבניין: פיעל.

צמד II: פועל: שח, שם פעולה: שיחה, הבניין: קל.

ב. (1) י-ע-ד

(2) עד

(3) העיד, תעודה

ג. הפועל: מצויים הבניין: פעל (קל)

הפועל: מדובר / מנוגדים הבניין: פועל

הפועל: נתפסת הבניין: נפעל

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: לשון, חורף תשפ"ג, מס' 11271

9. א. (1) מגיעים – פועל

עולים – שם עצם

מתמודדים – פועל

מקובלים – שם תואר

(2) מגיעים – נ-ג-ע

עולים – ע-ל-י/ה

ב. (1) נ-ע-ם

(2) נ-ו-ע, קל

ג. (1) II. אכילה – צורן נטייה שמשמעותו נקבה.

(2)			המשקל	משמעות המשקל
I.	הנימוס עוסק בכללי ניהול שיחה ובאופן ה אכילה .	קטילה	שם פעולה	
II.	העוגה אכילה גם לאחר כמה ימים, בתנאי שהיא נשמרת בכלי סגור.	קטיל	תכונה / שם תואר	

10. א. (1) ח-ו-י/ה

(2) מְחִינֵת היד – משמעות הצורן הסופי – סמיכות.

מְחִינֵת אלה – משמעות הצורן הסופי – נקבה רבות / רבות.

ב. – במילה **מְחִינֵת** הצורן הסופי ☐ וְתֵת הוא צורן (גזירה) / נטייה, ומשמעותו הפשטה.

– במילה **מְחִינֵת** הצורן הסופי ☐ יֵת הוא צורן (גזירה) / נטייה, ומשמעותו שם תואר.

– במילה **מְחִינֵת** הצורן הסופי **תֵת** הוא צורן גזירה / (נטייה), ומשמעותו נקבה.

ג. הבסיסים של המילים בנקאי, ספורטאי הם בסיסים השאולים מלעז, ואילו הבסיסים של דבוראי, ימאי הם בסיסים עבריים.

ד. בימינו המחיר ש**נִגְבָּה** / **נִגְבָּה** על הפרת כללי הנימוס נמוך מן המחיר ש**נִגְבָּה** / **נִגְבָּה** על הפרתם של כללי נימוס אלה בימי הביניים.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: לשון, חורף תשפ"ג, מס' 11271

11. א. I. • י-נ-י/ה

• הגירה

II. • ג-ל-י/ה

• תנאי

ב. מונע

ג. (1) רכבת – שורש ומשקל

רכבל – הלחם בסיסים

כרמלית – בסיס וצורן סופי

(2) רכבת – גלשן

רכבל – קטנוע

כרמלית – הסעית

(3) מסוק – נסיקה

מטוס – טיסה

דאון – דאייה